

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 23/2000 vp

Hallituksen esitys laeiksi eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 6 päivänä syyskuuta 2000 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain muuttamisesta (HE 95/2000 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitussihteeri Pia Jokinen, sosiaali- ja terveysministeriö

- lainsäädäntöneuvos Jyrki Jauhiainen, oikeusministeriö
- ylitarkastaja Kari Aaltonen, valtiovarainministeriö
- toiminnanjohtaja Folke Bergström, Eläkesäätiöyhdistys ESY ry
- toimitusjohtaja Matti Soljanlahti, PT:n Eläkesäätiö
- toiminnanjohtaja Risto Heiskanen, Vakuutus-kassojen Yhdistys.

HALLITUKSEN ESITYS

Eläkesäätiölakiin ja vakuutuskassalakiin ehdotetaan lisättäväksi eläkesäätiön ja eläkekassan jakautumista koskevat säännökset.

Eläkesäätiö voi jakautua selvitysmenettelyitä luovuttamalla vakuutustoimintansa tai sen osan perustettavalle eläkesäätiölle tai perustettaville eläkesäätiöille, jos eläkesäätiössä työnanta-

jana oleva osakeyhtiö jakautuu osakeyhtiölain mukaisesti.

Vastaavasti eläkekassa voi jakautua selvitysmenettelyitä siirtämällä vastuunsa tai sen osan yhdelle tai useammalle perustettavalle eläkekassalle.

Lakeihin lisätään myös velkojainsuojaa koskevat säännökset jakautumisessa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Talousvaliokunta ehdottaa, että lakiehdotukset hyväksytään muutettuina.

Osakeyhtiölaissa ja vakuutusyhtiölaissa on jakautumista koskevat säännökset. Valiokunta

pitää perusteltuna lisätä jakautumista koskevat säännökset myös eläkesäätiölakiin ja vakuutuskassalakiin, jotta myös eläkesäätiöt ja eläkekassat voivat jakautua niissä eläkejärjestelynsä hoi-

tavan työnantajan järjestellessä liiketoimintajaan jakautumalla.

Valiokunta kiinnittää huomiota valtiovarainvaliokunnan mietinnössä VaVM 12/2000 vp ja talousvaliokunnan lausunnossa TaVL 5/2000 vp (hallituksen esityksestä HE 47/2000 vp) esitettyihin kannanottoihin eläkesäätiön jakautumisesta eläkesäätiölle mahdollisesti aiheutuviin veroseuraamuksiin. Valiokunnan saaman tiedon mukaan jakautumista suunnitteleva eläkesäätiö on hakenut keskusverolautakunnalta ennakkoratkaisua veroseuraamuksista. Keskusverolautakunta ei ole antanut vielä ratkaisuaan asiassa.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Laki eläkesäätiölain muuttamisesta

107 §. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että jakautuvan eläkesäätiön hallituksen on laadittava jakautumissopimukseen sisältyvä jakautumissuunnitelma, jossa on oltava pykälässä mainitut asiat.

Valiokunta on poistanut edellä mainitun momentin ja muuttanut 2 momenttia siten, että pykälässä jakautumissuunnitelmaan tarkoitettut asiat on sisällytettävä jakautumissopimukseen. Jakautumissuunnitelmassa oli tarkoitettu asettaa ainoastaan eräitä varsinaiseen jakautumissopimukseen liittyviä lisäedellytyksiä, joten erillisen jakautumissuunnitelman laatiminen ei ole

tarpeen. Vastaavat muutokset on tehty hallituksen esityksen 3 ja 4 momenttiin.

Esityksen tarkoituksena on mahdollistaa myös sellaiset jakautumiset, joissa vakuutustoiminta tai eläkevastuu vain osittain siirtyy toiseen perustettavaan eläkesäätiöön. Tästä syystä valiokunta on selventänyt 3 ja 4 momenttia siten, että momenteissa tarkoitetuissa tapauksissa kyseessä voi olla myös yksi vastaanottava eläkesäätiö.

125 §. Valiokunta on täydentänyt 1 momentin säännöstä siten, että yhteiseläkesäätiön jakautumisessa noudatetaan eläkesäätiön jakautumista koskevia säännöksiä soveltuvin osin.

2. Laki vakuutuskassalain muuttamisesta

132 a §. Valiokunta on korjannut pykälän viimeisessä momentissa olleen kirjoitusvirheen.

140 §. Valiokunta on tehnyt pykälään vastaavat muutokset kuin edellä eläkesäätiölakiehdotuksen 107 §:ään.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset).

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

eläkesäätiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1995 annetun eläkesäätiölain (1774/1995) 88 §:n 5 momentti, 11 luvun otsikko, 100 §, ja 125 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 88 §:n 5 momentti laissa 1323/1997 ja 100 § osaksi viimeksi mainitussa laissa, sekä

lisätään lakiin siitä lailla 616/1997 kumotun 107 §:n tilalle uusi 107 § seuraavasti:

88 §
(Kuten HE)

11 luku

Eläkesäätiön sulautuminen, jakautuminen ja vakuustoitiminnan luovuttaminen

100 §
(Kuten HE)

107 §

(1 mom. *poist.*)

Sen lisäksi, mitä 100 §:n 5 momentissa säädetään, jakautumissopimuksessa on oltava

1) *selvitys* jakautumisessa siirtyvän jakautuvan *eläkesäätiön* vakuustoitiminnan varojen ja velkojen jakamisesta kullekin jakautumiseen osallistuvalla eläkesäätiöllä;

(2 ja 3 kohta kuten HE)

Jos jakautumisessa ilmaantuu varoja, joita ei ole jaettu *jakautumissopimuksessa*, ne kuuluvat jakautuvalla eläkesäätiöllä ja *vastaanottavalle eläkesäätiöllä tai* vastaanottaville eläkesäätiöille niiden eläkevastuuosuuksien mukaisessa suhteessa.

Jakautuva eläkesäätiö ja *vastaanottava eläkesäätiö tai* vastaanottavat eläkesäätiöt vastaavat yhteisvastuullisesti jakautuvan eläkesäätiön velasta, jota ei ole jaettu *jakautumissopimuksessa*

ja joka on syntynyt ennen kuin jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Eläkesäätiön vastuun kokonaismäärä on kuitenkin enintään sille jäävän tai siirtyvän netto-omaisuuden arvo.

125 §

Jos työnantaja eroaa tai erotetaan yhteiseläkesäätiöstä, on kyseisen työnantajan eläkevastuu ja sen katteena olevat varat luovutettava toiselle eläkesäätiöllä, eläkekassalla tai vakuutusyhtiölle noudattaen soveltuvin osin 11 luvun säännöksiä. Sama koskee työnantajaa, joka lopettaa sen toimintansa, jonka piirissä eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvat henkilöt toimivat, jollei Vakuutusvalvontavirasto ole antanut 78 §:n 3 momentissa tarkoitettua suostumusta eläkesäätiön toiminnan jatkamiseen kyseisen työnantajan osalta. Yhteiseläkesäätiö voi myös Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella jakautua selvitysmenettelyttä luovuttamalla vakuustoitimintansa kokonaan tai jonkin työnantajan tai joidenkin työnantajien osalta perustettavalle eläkesäätiölle tai perustettaville eläkesäätiöille. Mitä 100 ja 107 §:ssä säädetään eläkesäätiön jakautumisesta, *noudatetaan soveltuvin osin* myös yhteiseläkesäätiön jakautumiseen.

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

2.

Laki

vakuutuskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 päivänä marraskuuta 1992 annetun vakuutuskassalain (1164/1992) 12 luvun otsikko ja 142 § sekä

lisätään lakiin uusi 132 a § ja siitä lailla 615/1997 kumotun 140 §:n tilalle uusi 140 § seuraavasti:

12 luku

Sulautuminen, vastuun siirtäminen ja eläkekassan jakautuminen

132 a §

(1—5 mom. kuten HE)

Tämän pykälän 1—5 momenttia sovelletaan myös jakautuvan osakkaan ollessa jokin muu tuloverolain (1535/1992) 3 §:ssä tarkoitettu kotimainen yhteisö kuin *osakeyhtiö*.

140 §

(1 mom. *poist.*)

Sen lisäksi, mitä 132 a §:n 5 momentissa säädetään, jakautumissopimuksessa on oltava

1) *selvitys* jakautumisesta siirtyvän jakautuvan *eläkekassan* vastuun varojen ja velkojen jakamisesta kullekin jakautumiseen osallistuvalla eläkekassalla;

(2 ja 3 kohta kuten HE)

Jos jakautumisessa ilmaantuu varoja, joita ei ole jaettu *jakautumissopimuksessa*, ne kuuluvat

jakautuvalla eläkekassalla ja *vastaanottavalle eläkekassalle tai* vastaanottaville eläkekassoille niiden vastuuosuuksien mukaisessa suhteessa.

Jakautuva eläkekassa ja *vastaanottava eläkekassa tai* vastaanottavat eläkekassat vastaavat yhteisvastuullisesti jakautuvan eläkekassan velasta, jota ei ole jaettu *jakautumissopimuksessa* ja joka on syntynyt ennen kuin jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Eläkekassan vastuun kokonaismäärä on kuitenkin enintään sille jäävän tai siirtyvän netto-omaisuuden arvo.

13 luku

Jakautuminen

142 §

(Kuten HE)

Voimaantulo

(Kuten HE)

Helsingissä 13 päivänä lokakuuta 2000

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Leena Luhtanen /sd
vpj. Mari Kiviniemi /kesk
jäsen. Jouni Backman /sd
Klaus Hellberg /sd
Susanna Huovinen /sd
Reijo Kallio /sd
Marja-Leena Kemppainen /skl
Kalervo Kummola /kok

Pekka Kuosmanen /kok
Mika Lintilä /kesk
Rauha-Maria Mertjärvi /vihr
Antti Rantakangas /kesk
Mauri Salo /kesk
Juhani Sjöblom /kok
vjäs. Veijo Puhjo /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eelis Roikonen.